

علم معموده

در تولید علم در حوزه های علمیه

علیرضا پناهیان

فهرست

۷	یادداشت ناشر
۹	مقدمه
۱۱	تبلیغ؛ علم یا مهارت؟
۱۳	نحوه ارزیابی موفقیت فعالیت‌های تبلیغی
۱۴	عقبه آموزش و پژوهشی تبلیغ در حوزه
۱۷	حلقه‌های علمی موجود در حوزه و نسبت آن با تبلیغ
۱۹	تولید علم برای عمل
۲۰	تولید علم برای علم
۲۱	اشکال بزرگ در کاربردی کردن این علوم
۲۳	خطر استفاده نابجا از این علوم
۲۵	حلقه مفقوده «تولید علم برای ایجاد انگیزه»
۲۷	ارتباط «علم ایجاد انگیزه» با «علم برای عمل»
۲۸	کافی نبودن علوم حوزوی برای ایجاد انگیزه عمل
۳۰	خطای اکتفا به ذوق مبلغان در فرآیند ایجاد انگیزه
۳۳	ارتباط تبلیغ با «علم ایجاد انگیزه»
۳۵	معنای تبلیغ
۳۸	ارتباط تبلیغ با علم ایجاد انگیزه

ضرورت‌های اهتمام به علم ایجاد انگیزه در عصر حاضر

۴۱

۱. مواجهه با دین، به جای مراجعت

۴۳

۲. خطر تبدیل دین‌گریزی به دین‌ستیزی

۴۴

۳. گرایش فزاینده به معنویت در مخاطبان دین

۴۶

۴. فراوانی شباهات و لزوم توجه به انگیزه‌پذیرش آنها

۴۶

۵. «عملیات روانی» رقبای تبلیغ دین

۴۹

۶. نیاز به محتوای به روز برای پاسخ‌گویی به مسائل جدید

۵۰

۷. پیدایش دینداری سکولار

۵۱

علم ایجاد انگیزه، چگونه محتوای تبلیغ را تأمین می‌کند؟

۵۳

۱. فهم صحیح دین، باعث انگیزه‌مندی برای دینداری

۵۵

۲. کشف ارتباط دین و فطرت، مهم‌ترین عملیات در تبلیغ

۵۶

۳. چند مثال از کشف ارتباط دین و فطرت

۵۸

اقدامات لازم برای تولید دانش ایجاد انگیزه دینداری

۶۱

۱. مرحله اول: آگاهی از فرایند تولید انگیزه در انسان‌شناسی

۶۳

۲. مرحله دوم: آگاهی از نظام معارف و احکام دین

۷۳

۳. مرحله سوم: کشف انواع روش‌های انگیزه‌سازی برای دینداری

۸۱

۴. معرفی چند نمونه کاربردی و مؤثر در ایجاد انگیزه دینداری

۹۱

۵. موانع رایج در مسیر تولید این علم

۱۰۱

فهرست منابع

یادداشت ناشر

نوشتار حاضر خلاصه بحثی درباره یک نقص عمدۀ در جریان تولید علم در حوزۀ علمیه است؛ علمی که عهدۀ دار تبیین چگونگی ایجاد انگیزه برای انواع رفتارهای متدينانه در مخاطب باشد. «ایجاد انگیزه در مخاطب» علاوه بر «هنر بیان و مهارت های تبلیغی» -که تاحدی در حوزه های علمیه به آن پرداخته شده است- نیازمند دانش، بلکه دانش هایی است که کمتر به آنها اعتنای شود. متن پیش رو به تبیین نقش برجسته «علم ایجاد انگیزه دینداری» در تبلیغ دین می پردازد و راهکارهایی را برای تولید آن ارائه می دهد و از کاستی های موجود در این زمینه سخن می گوید. این بحث که در دهۀ ۸۰ توسط استاد پناهیان در مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رهبر انقلاب، نهاد نمایندگی مقام

معظم رهبری در دانشگاه‌ها و مرکز آموزش‌های تخصصی تبلیغ مطرح شده است، اکنون پس از تنظیم و تکمیل توسط مؤسسهٔ بیان معنوی، در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد.